

SPECIJALIZOVANI Dosije o medijima

NUNS
NEZAVISNO UDRUŽENJE
NOVINARA SRBIJE

Br. 4

jun 2009.

Zakonodavni
okviri i praksa u
radu medija u Srbiji

Radiodifuzni sistem, regulativa, praksa i reforma

Medijska reforma izgubljena u medijskom pragmatizmu

Najveća pomoć države emiterima u ovom trenutku jeste izmena Zakona o telekomunikacijama i izmena Krivičnog zakona ● Načela se u medijskoj praksi ne koriste dovoljno ● Trećina stanica su pirati ● Nove obaveze za stara regulatorna tela ● Parlament zakonskim izmenama uveo samovolju političara ● Promena zakona trebalo da bude temeljnija ● Država mora da omogući nesmetan rad legalnim emiterima ● Zakon o radiodifuziji iziskuje ozbiljne promene ● Veliki posao u naredne tri godine ● Strategija koju je pregazilo vreme ● Nepoznate organizacije u trci za RRA ● Srbija ima ograničene resurse

Neophodno je hitno doneti strategiju razvoja radiodifuzije i pripremiti se za 2012. godinu kada se prelazi na digitalno emitovanje programa, zaključili su učesnici okruglog stola „Radiodifuzni sistem, regulativa, praksa i reforma“. Oni su podržali inicijativu Saveta Radiodifuzne agencije (RRA) da se izmenama Zakona o telekomunikacijama i Krivičnog zakona Srbije zaustavi rad piratskih radio i televizijskih stanica.

Okrugli sto održan je u petak 19. juna u okviru projekta „Specijalizovani Dosije - Zakonodavni okviri i praksa u radu medija u Srbiji“, koji Nezavisno udruženje novinara Srbije realizuje uz podršku Fonda za otvoreno društvo. Kao i u slučaju prethodne tri sesije, NUNS ne otvara debatu unutar organizacije, već pokušava da utiče na javno mnjenje Srbije kako bi se izvršio što snažniji pritisak na donosiocima odluka da realizuju reforme medijskog sektora.

Stepen harmonizacije medijskog zakonodavstva Srbije sa EU regulativom i dalje je nizak, iako je od početka medijske reforme prošlo dovoljno godina da su se, u međuvremenu, izmenili sami mediji i putevi kojima informacije stižu do krajnjih korisnika. Stoga Srbija svoje medijsko zakonodavstvo mora da prilagodi novim tehnologijama i standardima koji važe u evropskim zemljama.

U tom svetlu u naredne dve godine planirano je usvajanje dva potpuno nova zakona - zakona o medijima i zakona o elektronskim komunikacijama koji će normativno potpuno urediti tu oblast, ali ono što je potrebno uraditi u ovoj oblasti jeste izmena Zakona o radiodifuziji. Nedavna skupštinska rasprava povodom izmene u načinu kandidovanja i izbora članova RRA jasno je pokazala potrebu nove opšte javne debate o radiodifuziji, a posebno o nezavisnosti regulatornih tela i upravnih odbora javnih medija, te o problemima u radu RRA i RATEL-a. Na rad RRA je od 2003. godine do danas izneto niz primedaba i to posebno na raspodelu frekvencija, na netransparentnost i pristrasnost.

Postoje podaci da je učinjena materijalna šteta koju će biti teško ispraviti. Mediji s višegodišnjim iskustvom ostali su bez dozvola, dok je pod maskom nezavisnosti iskazana neočekivana samovolja u radu RRA. Kao i na prethodne tri rasprave, NUNS je i u ovu uključio sve relevantne

institucije. Naglašavamo da će digitalizacija biti posebna tema i da je u ovom krugu rasprava o pretpostavkama za nesmetano, zakonito funkcionisanje radiodifuznog sistema.

Slobodan Kremenjak, član Radne grupe za izmenu medijskih zakona i uvodničar na skupu: Nezavisno udruženje novinara Srbije okupilo nas je danas da bismo govorili o radiodifuznom sistemu, regulativi, praksi, o reformi tog sistema, o nezavisnosti i društvenoj kontroli regulatornih tela. Trenutak, međutim, nameće neka pitanja koja su, čini mi se, važnija od same nezavisnosti regulatornih tela, a ako nisu važnija ona se danas sama postavljaju kao uslov pitanju nezavisnosti.

Ako se za trenutak podsetimo načela na kojima se naš radiodifuzni sistem zasniva, makar po slovu zakona, onda bi ta načela bila - sloboda, profesionalnost i nezavisnost radiodifuznih javnih medija, i to ne zbog same te slobode, profesionalnosti i nezavisnosti, već zbog njih kao garancije ukupnog razvoja demokratije i društvene harmonije.

NAČELA SE U MEDIJSKOJ PRAKSI NE KORISTE DOVOLJNO

Takođe, zasniva se na načelu racionalnog i efikasnog korišćenja spektra kao ograničenog prirodnog bogatstva, na zabrani cenzure i uticaja na

rad medija, na afirmaciji građanskih prava i sloboda, posebno slobode izražavanja i pluralizma mišljenja, na primeni međunarodno priznatih normi i principa koji se odnose na ovu oblast, na objektivnosti i zabrani diskriminacije i javnost postupka izdavanja dozvola za emitovanje, te podsticanju razvoja radiodifuzije i stvaralaštva u ovoj oblasti.

Mislim da ćemo se lako složiti da se u našoj medijskoj praksi ova načela ne ostvaruju dovoljno. Potpuno je drugo pitanje da li bi se samim jačanjem nezavisne pozicije regulatornih tela ili jačanjem mehanizama kontrole regulatora obezbedilo da se navedena načela ostvare.

Moram da priznam da sam po tom pitanju

● **SLOBODAN KREMENJAK:** Ako govorimo o afirmaciji slobode izražavanja, pluralizmu mišljenja, afirmaciji građanskih prava i sloboda generalno, onda je to stvar u kojoj je za postizanje zadovoljavajućih rezultata potrebno mnogo više od nezavisnog regulatora. Potrebna je klima, odnosno kreiranje klime na nivou čitavog društva, gde uloga sektorskog regulatora može da bude deo tek šireg zajedničkog napora različitih i raznovrsnih činilaca. Elektronski mediji nisu ostrvo, za zajednički napor je potrebna zajednica koja će taj napor da uloži, potreban je društveni konsenzus, a plašim se da srpsko društvo po ovom pitanju taj konsenzus nema

● **SLOBODAN KREMENJAK:** If we talk about affirmation of freedom of expression, opinion pluralism and affirmation of civil rights and freedoms in general then, if we want to achieve positive results, this is the matter that needs much more than independent regulators. We need a climate, that is, creating a climate in the society as whole, where the role of sector regulators would be just a part of a wider united effort of different and diverse factors. Electronic media are not an island, for a joint effort we need the community to invest in it, we need a social consensus, and I am afraid that Serbian society has no consensus on this matter.

skeptik. Ako sa jedne strane uzmemo primer objektivnosti, nediskriminatornosti i transparentnosti postupka izdavanja dozvola složiće se da je to nešto što u najvećoj meri zavisi od mere nezavisnosti i mere kontrole regulatora. S druge strane, ako govorimo o afirmaciji slobode izražavanja, pluralizmu mišljenja, afirmaciji građanskih prava i sloboda generalno, onda je to stvar u kojoj je za postizanje zadovoljavajućih rezultata potrebno mnogo više od nezavisnog regulatora. Potrebna je klima, odnosno kreiranje klime na nivou čitavog društva, gde uloga sektorskog regulatora može da bude deo tek šireg zajedničkog napora različitih i raznovrsnih činilaca.

Elektronski mediji nisu ostrvo, za zajednički napor je potrebna zajednica koja će taj napor da uloži, potreban je društveni konsenzus, a plašim se da srpsko društvo po ovom pitanju taj konsenzus nema.

Ili uzmimo drugačiji primer - potrebu da se obezbedi racionalno i efikasno korišćenje spektra. Na nekom najelementarnijem nivou racionalno i efikasno korišćenje spektra moralo bi da znači, ako ne više, onda makar toliko da oni koji nemaju dozvolu ne mogu da rade, da ne mogu da emituju. Racionalno i efikasno korišćenje spektra je naravno mnogo više od toga, ali ono na šta bih hteo da ukažem je da se stvari ni na tom najelementarnijem nivou ne rešavaju.

TREĆINA STANICA SU PIRATI

Neka moja gruba procena je da je otprilike oko 30 odsto radio stanica u Srbiji trenutno piratskih. Rade bez ikakve dozvole, ne plaćaju naknadu za emitovanje programa, ne plaćaju naknadu za korišćenje radio frekvencija, ne plaćaju naknade kolektivnim organizacijama za zaštitu autorskih prava, ne povlače se po sudovima zbog tužbi za klevete i naknade štete. I to ne zato što ne klevetu ili što ne nanose štetu, već zato što oštećeni ne znaju ko su, ne znaju u kojem registru da ih traže, ne znaju kojem sudu da ih tuže.

U odnosu na ovu stvar izostalo je ostvarivanje željenog cilja regulacije, a da pri tom niko ne može da kaže da regulatori, i Republička radiodifuzna agencija i Republička agencija za telekomunikacije, nemaju dobru volju da ih ugase. Verujem da agencije imaju volju, ali da ne postoji klima koja bi ih u sprovođenju te volje podržala.

Zbog čega ta klima ne postoji? Da li se neko igra matematike i broji da svaka od tih stanica ima po pet zaposlenih, pa je to pet porodica koje od toga žive... U svakom slučaju, iz nekog razloga ne postoji klima i ne postoji podrška da se taj najelementarniji vid piraterije spreči.

Imajući sve navedeno u vidu, ako već govorimo o nezavisnosti regulatornih tela i to kako u odnosu na centre političke i finansijske moći, tako i u odnosu na „stej-holdere“, i ako govorimo o društvenoj kontroli rada regulatora, te dve ka-

tegorije ne smemo da gledamo kao nužno suprotstavljene. Naprotiv, one bi morale da rade jedna u interesu druge. Postupak donošenja odluka od strane regulatora kroz transparentnu proceduru štiti koliko onoga na koga se odluka odnosi, toliko i onoga ko tu odluku donosi.

Zato bih hteo da navedem jedan primer - u prošlu petak okončana je javna rasprava o Nacrtu stra-

tegije i akcionog plana za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje radiotelevizijskog programa u Srbiji. Nema ovde nikog iz Ministarstva za telekomunikacije, ali imamo tri učesnika u tom procesu, predstavnike dve agencije i Ministarstva kulture. Čini mi se da smo tako imali jednu zgodnu praksu. Ne znam koliko ste pratili, ali Ministarstvo je prvo objavilo pravila konsultacija na svom sajtu,

gde jasno piše - komentari isključivo u pisanoj formi, potpisani - da se zna čiji su, svaki komentar koji stigne kači se na sajt Ministarstva, svaki komentar koji stigne faksom ili poštom skenira se i kači na sajt, diskusije i okrugli stolovi se snimaju i snimci svih tih diskusija su okačeni na sajt i mogu da se preslušaju, poverljivi podaci - u posebne anekse, i u svakom komentaru uz koji su išli poverljivi podaci napisano je da su oni postojali, ali sam komentar ne može ceo da se proglaši za poverljiv.

Na ovim pravilima ta međuresorna grupa donela je prvo osnove za izradu strategije i iznela ih pred Vladu. Kada sam pogledao te osnove malo sam se začudio jer to je uopšten dokument, učinilo mi se da ne postoji razlog da Vlada to usvaja, jer ne vidim oko čega u toj osnovi ne bismo mogli da se složimo. Na kraju se ispostavilo da sam pogrešio. Bilo je vrlo zgodno, jer ste mogli svakome ko nešto ponovo predlaže da kažete da je to već prošlo Vladu, da postoje osnove strategije i da o tome ne može više da se razgovara. Tek nakon toga urađen je Nacrt strategije i to bi trebalo naredne nedelje da bude na sednici Vlade.

NOVE OBAVEZE ZA STARA REGULATORNA TELA

Ono zbog čega sam to spomenuo je ono što mislim da je važno. U razgovorima o nezavisnosti regulatora, u razgovorima o kontroli regulatora ne smemo da zaboravimo da se čitav set novih regulatornih obaveza valja iza brega i da celu tu priču o nezavisnosti vezujemo za nekakav stari set problema s kojima se suočavamo od usvajanja svih ovih zakona, od 2005, ako ne od ranije, već, ako ćemo da pričamo o kontroli i nezavisnosti zapravo pričamo o novom poslu koji se nalazi pred regulatorima.

Samo bih pročitao ono što u Nacrtu strategije piše, a to je da su novi regulatorni zadaci ono čime mi zapravo sada treba da se bavimo. To su način i postupak izbora mrežnih operatera, ko i kako može dobiti dozvolu za digitalnu radiodifuznu mrežu u novim uslovima; način i postupak upravljanja multipleksom, preciziranje uslova raspisivanja tendera za operatera multipleksa; način i postupak izdavanja dozvola za programske sadržaje, visine naknada za emitovanje programa, zaštita građana kao krajnjih potrošača; prilagođavanje propisa koji se tiču zaštite konkurencije na novonastalom tržištu digitalne televizije, model koji će omogućiti uspešnu koordinaciju u eksperimentalnoj fazi; regulatorni okvir o pravima javnog servisa u digitalnom dobu; harmonizacija s međunarodnim propisima, uslovi raspodele korišćenja digitalne dividende, način borbe protiv piraterije.

Mislim da bi napokon trebalo da stavimo tačku na čitavu ovu priču oko analogne radiodifuzije. Ako razgovaramo o nezavisnoj poziciji regulatora, o društvenoj kontroli njihovog rada, mislim

● **SAŠA MIRKOVIĆ:** Ono što mene raduje jeste da veliki nacionalni emiteri imaju prilično ujednačen stav u pogledu digitalizacije. Čini mi se da je taj jedinstven stav bio iznenađenje za mnoge, ali za nas to nije bilo iznenađenje zbog toga što postoje osnovni postulati koje svi mi zastupamo i nadam se da će doći do približavanja naših pozicija i pozicija javnog servisa po pitanju digitalizacije, jer mislim da je stvar koja će biti od opšte koristi i koja će doprineti Ministarstvu za telekomunikacije da mnogo lakše funkcioniše kada taj zakon bude donesen

● **SAŠA MIRKOVIĆ:** What pleases me is that the major national broadcasters have pretty unified attitude when it comes to digitalisation. It seems to me that this unified attitude came as a surprise to many, but not to us because there are basic postulates we all support. I hope that our position will be brought closer to the position of the public service when it comes to it because I think it we would all benefit and it would contribute to an easier functioning of the Ministry for Telecommunication when the law is adopted.

da ćemo se složiti da nam je svima u interesu da regulatori budu nezavisni i da se njihov rad na objektivni način meri i kontroliše. Trebalo bi da počnemo da razgovaramo o načinu na koji ćemo u novom dobu probati da izgradimo situaciju u kojoj se nećemo posle pet godina suočavati sa onim sa čime se danas suočavamo kada imamo nekakva regulisana načela, a da nijedno od tih načela nije realizovano na zadovoljavajući način.

Upravo zbog toga nisam hteo da pričam o još jednoj izmeni Zakona o radiodifuziji, o neuspehim izborima za članove Saveta RRA. Mislim da bismo morali da se posvetimo nečemu drugom, a to je postizanje dogovora o mehanizmima i načinu na koji bismo već danas mogli da počnemo da razgovaramo o nečemu što nas po strategiji čeka 2012. godine. Ne smemo da dozvolimo da dođe taj 4. april 2012. a da mi nismo spremni, i moramo da imamo u vidu koliko se ozbiljni zadaci nalaze i pred jednim i pred drugim regulatorom i da ti zadaci moraju da počnu da se rešavaju već danas.

Nadežda Gaće, predsednica Nezavisnog udruženja novinara Srbije: Ova tema posvećena je svemu onome što čini današnju radiodifuziju. Mislim da je zaista iluzorno da trošim enormnu količinu reči i mislim da će biti dobro da NUNS skupi sve papire i sve primedbe koje smo imali na zakon od 2004. pa do danas. Imali smo "N" okruglih stolova na kojima smo ukazivali da odredbe Zakona o radiodifuziji nisu dobre. Međutim, mi šaljemo saopštenja, pravimo okrugle stolove, ali ključne igrače koji odlučuju to očigledno ni najmanje ne obavezuje. To ne znači da će NUNS prestati i stvarno se ne osećamo poput one narodne izreke - karavani prolaze, a psi laju. Mi se ne osećamo kao psi. Mi zaista ozbiljno analiziramo sve što je važno, a važno je upravo zbog slobode medija i prava na slobodu izražavanja.

Ovde imate samo poslednje pismo koje smo poslali parlamentu i molili gospođu Slavicu Đukić Dejanović da obavesti parlamentarce i da ne dozvoli da se takva izmena Zakona dogodi, ali, poput i ranijih saopštenja, i ovog puta nam se dogodila ista stvar.

PARLAMENT ZAKONSKIM IZMENAMA UVEO SAMOVOLJU POLITIČARA

Duboko smo uvereni da izmene koje je parlament usvojio, a koje je predložila vladajuća koalicija, Demokratska stranka, G17 Plus i SPS, uvode pravo političarima na samovolju. I to je ono sa čime se NUNS neće složiti. Ne kažem da i do sada nije bilo njihove samovolje, ali ovo je direktno uzimanje prava da oni arbitriraju mimo bilo kakvog kriterijuma i da zapravo oni odaberu ko će biti naši predstavnici. Ne mislim da smo ovde samo zato da nekoga rušimo, ali tu samovolju koju oni žele i tu političku moć da ostvaruju preko medija, smatram da je naša elementarna dužnost i pravo da im kažemo da je to prepoznato. Ako bismo otišli korak dalje, onda mislim da je ovo kako su odlučili da po hitnom postupku izaberu dva nova člana, a još nisu raspisali konkurs, način na koji zapravo utiru put ka tome da oni budu moćnici i digitalizacije.

Saša Mirković, predsednik ANEM-a: Ova tema je za nas izuzetno značajna. Dobili ste pismo koje smo poslali u Skupštinu, ali nažalost rezultat tog pisma nije bio ono što smo očekivali. Došlo je do izmena i po svojoj prilici očekuje nas izbor novih članova na osnovu tih promena koje su sprovedene. Videćemo kako će sada izgledati taj proces, da li će te promene doprineti da sam proces odabira, kandidovanja i izbora za člana Saveta RRA bude bolji nego ranije.

PROMENA ZAKONA TREBALO DA BUDE TEMELJNIJA

Ono što je sasvim izvesno je da način na koji je to urađeno nije bio ono sa čime smo se mi slagali. Mislimo da je promena trebalo da bude mnogo temeljnija, da je bilo potrebno izmeniti Zakon o radiodifuziji na način da to bude jedna od izmena. Nažalost, to se nije desilo i ne bismo voleli da se na tome stane, već da se nastave sve promene koje su nužne.

Pomenuta je i digitalizacija, kao nešto što nas iz elektronskih medija sve više okupira. Članice ANEM-a su zainteresovane za taj proces, naročito B92, kao jedini nacionalni emiter. Ono što mene raduje jeste da veliki nacionalni emiteri imaju prilično ujednačen stav u pogledu digitalizacije. Čini mi se da je taj jedinstven stav bio iznenađenje za mnoge, ali za nas to nije bilo iznenađenje zbog toga što postoje osnovni postulati koje svi mi zastupamo i nadam se da će doći do približavanja naših pozicija i pozicija javnog servisa po pitanju digitalizacije, jer mislim da je stvar koja će biti od opšte koristi i koja će doprineti Ministarstvu za telekomunikacije da mnogo lakše funkcioniše kada taj zakon bude donesen.

Ovaj skup je možda poslednji pre donošenja Vladinih mera za pomoć medijima, željno očekujemo da vidimo spisak tih mera i da na osnovu njih sudimo kolika je zapravo volja države da se medijima pomogne. To nema veze s temom ovog skupa, ali postoje tačke koje su predložene. Znam da je jedna od bolnih tačaka bila upravo vezana za iznose i naknade koje emiteri plaćaju. To je takođe bitan element zakona i čini mi se da i dalje postoji nerazumevanje i neslaganje u pogledu toga kolike zapravo takse koje plaćaju emiteri treba da budu i da li je, ono što se već šuška po kuloarima - da će biti umanjeno, da li je to zaista nešto što može da bude od posebnog značaja za funkcionisanje medija u ovoj kriznoj situaciji. Ostaje da sačekamo da vidimo kakve će biti mere.

Neke od ovih stvari trebalo je uraditi ranije i nije trebalo čekati krizu, jer je očigledno da su neke od naknada izuzetno visoke i da predstavljaju problem za emitere.

O pirateriji nema smisla da pričam. Nalazimo se u situaciji da kadgod iznesemo zamerke na pirateriju događa se da jedna agencija upire prst u drugu, a onda se upire prst prema nekom ministarstvu, asistenciji Ministarstva unutrašnjih poslova ili nedostatku asistencije. U toj priči vreme prolazi, piraterije je sve više i to što mi živimo u Beogradu i radimo ovde gde je piraterija na neki način u priličnoj meri iskorenjena, ne znači da je tako širom Srbije i to je ono sa čime se mi u okviru ANEM-a suočavamo.

Stalno imamo primedbe vezane za nedostatak proaktivnog stava po pitanju gašenja piratskih stanica i mislim da su u potpunosti u pravu. Ako plaćaju naknade i ako ih plaćaju redovno po osnovu ugovora, isto tako očekuju da zauzvrat dobiju čist etar i njih ne treba mnogo da zanima ko to treba da sprovede u delo.

Znam da će biti onih koji će reći da je zakon nesavršen, da je oni koji su pisali zakon trebalo da sagledaju i te stvari, ali činjenica je da treba da postoji dobra volja i da se manemo gubljenja vremena i da jedni druge međusobno optužujemo. Svi treba da prepoznamo zajednički interes i da nađemo zajednički imenitelj gde možemo da se saglasimo, a da onda postepeno širim priču ka onome gde postoje ozbiljnija neslaganja.

Nadežda Gaće: Postoji mnogo primedaba na rad Saveta Republičke radiodifuzne agencije, posebno na pirateriju, a da ne spominjem raniji rad i dodelu dozvola.

Goran Karadžić, zamenik predsednika Saveta RRA: Ovo su toliko paušalne ocene koje ne stoje da je za mene zaista neprihvatljiv takav ton kada se govori o radu regulatornog tela čiji sam ja član. O tome kako smo delili frekvencije odlučuje Ustavni sud, o tome odlučuje Vrhovni sud, postoje instance koje o tome odlučuju i mogu da vam kažem da, posle možda nespretnih obrazloženja u nekim našim rešenjima, imamo praksu da Vr-

- **NADEŽDA GAĆE:** Duboko smo uvereni da izmene koje je parlament usvojio, a koje je predložila vladajuća koalicija, Demokratska stranka, G17 Plus i SPS, uvode pravo političarima na samovolju. I to je ono sa čime se NUNS neće složiti. Ne kažem da i do sada nije bilo njihove samovolje, ali ovo je direktno uzimanje prava da oni arbitriraju mimo bilo kakvog kriterijuma i da zapravo oni odaberu ko će biti naši predstavnici

- **NADEŽDA GAĆE:** We are deeply convinced that the changes proposed by the ruling coalition, Democratic Party, G17 Plus and SPS, and adopted by the Parliament are introducing politicians' right to exercise their own will. This is something IJAS will not agree to. I'm not saying this didn't exist before, but this is directly taking over the right to decide on who will be our representatives with no regards to any criteria.

hovni sud potvrđuje sva naša rešenja. Prema tome, ne možete podeliti 467 (dozvola) od 1.500 (zahteva) emitera da vas svi hvale, pa vas molim da se suzdržimo od paušalnih ocena o radu RRA.

Kada je reč o odnosu prema pirateriji, lako je reći "brigo moja pređi na drugoga", prebaciti lop-tu u tuđe dvorište i kazati nije RRA za to odgovorna, odgovoran je RATEL. Mislim da nema veće pomoći medijima u ovom trenutku od jedne brze i uspešne akcije države kada je reč o piratima. Da bismo tako nešto podstakli Savet RRA je doneo odluku o upućivanju inicijative za izmene Zakona o telekomunikacijama, čija je suština da se ovlašćenim licima ministarstva ili regulatornih tela dozvoli privremeno oduzimanje predajnika kojima se vrši nelegalno emitovanje programa.

Doneli smo odluku o pokretanju inicijative kod Ministarstva pravde za izmenu Krivičnog zakona Srbije u kojima će krivično delo emitovanja i samog posedovanja nelegalnih stanica biti krivično delo za koje će biti predviđene ozbiljnije kazne nego što je to sada.

Ako govorimo o pomoći države, a kada je reč o naknadama, imate predlog pravilnika koji je naišao na dobar prijem u Ministarstvu kulture, i mislim da će da umanjena umnogome poboljšati položaj emiterima, ali moramo da budemo svesni da će i tome doći kraj. Ne možemo stalno umanjivati naknade jer na kraju možemo potpuno da ih obesmislimo i da budu jedan dinar.

Zbog toga mislim da je najveća pomoć države emiterima u ovom trenutku izmena Zakona o telekomunikacijama i izmena Krivičnog zakona. Imamo situaciju gde je država pokazala da može da bude brza i efikasna i da po hitnom postupku promeni Zakon o radiodifuziji u delu koji ste spominjali. Bude li efikasnost tako iskazana i u ovom delu imaćemo mnogo bolju situaciju u etru u Sr-

biji. Onda ćemo imati pravu tržišnu utakmicu i nećemo imati situaciju kakvu imamo danas da kada zovemo emitere na izjašnjenje zbog neplaćanja oni kažu „mi hoćemo da plaćamo, ali ne možemo“, jer neko emituje bez dozvole.

DRŽAVA MORA DA OMOGUĆI NESMETAN RAD LEGALNIM EMITERIMA

Legalni emiteri su potpuno u pravu. Kad već tražimo od njih da plaćaju i spremni smo da na njih primenimo sankcije i da za neplaćanje uskratimo dozvolu pre roka na koji je izdata svakome ko ne izvršava obaveze prema državi, onda moramo biti isto tako efikasni, država mora da im omogući nesmetan rad.

Ne bih da ulazim u izmene zakona koje su iza nas, budući da su usvojene. Ukoliko postoji nezadovoljstvo tim izmenama, mislim da je to ovde javno izrečeno. Postoji samo jedan način da se na neki način blokira samovolja političara, a to je da se novinarska udruženja slože oko samo dva kandidata i da ti kandidati budu jedini kandidati i da, u krajnjoj liniji, skupštinski odbor ne može da kroji tu listu prema svom nahodanju. Na kraju, sve je to volja politike, članove Saveta bira Skupština Srbije i, da vas podsetim, za izbor za članove Saveta postignuta je većina. Kao za rezoluciju o Kosovu, za članove Saveta o ovom sazivu glasali su skoro svi poslanici.

Nadežda Gaće, predsednica NUNS-a: Nemam nameru da se s vama objašnjavam, ali moram reći da članovi Saveta RRA, ukoliko pretenduju da su do te mere bili ozbiljni, da su sve radili savršeno, takvi ljudi imaju mogućnost i da prime neku vrstu kritike.

Nataša Vučković Lesendrić, pomoćnica ministra kulture: Mi smo trenutno u procesu verifikacije određenih predloženih mera u saradnji s Ministarstvom finansija. Vrlo konkretno, neke od mera koje će biti iznete naredne nedelje na sednici Vlade faktički su već usaglašene i odnose se na visine naknada emiterima, i neke mere koje su u vezi sa eventualnim povećanjem budžeta i sufinansiranjem određenih informativnih programa koji su nekomercijalni.

ZAKON O RADIODIFUZIJI IZISKUJE OZBILJNE PROMENE

Ono na čemu trenutno radimo jeste kvantifikacija mera koje se odnose na eventualno izuzeće troškova carinskog evidentiranja repromaterijala i eventualno prevazilaženje problema koje štampari mediji imaju sa PDV-om. Naime, kada se daju neki predlozi treba do tačine ispitati situaciju, jer su štampari mediji izneli tvrdnju da plaćaju PDV na ukupan tiraž, čak i na remitenđu, što nije tačno, pa smo morali sami da pronalazimo neki modus kako da im pomognemo jer oni plaćaju PDV samo na prodate, a ne na isporučene primerke, tako da smo pokušali da nađemo neko rešenje.

Što se tiče same radiodifuzije, naše ministarstvo intenzivno radi na izmenama Zakona o radiodifuziji. Činjenica je i da je Radnu grupu Skupština pretekla, pa je tako prošla i ova izmena. Ovo nije prvi put i, iskreno, volela bih da bude poslednji put da je to tako. Svi su bili svesni da je promena određena preko skupštine i to je neka hijerarhija.

Ovaj zakon iziskuje ozbiljne promene, kao i Zakon o javnom informisanju i Zakon o telekomunikacijama, i verujem da će se to skoro desiti zato što nas je vreme demantovalo. Posle represivnih devedesetih grupa medijskih stručnjaka učestvovala je u pisanju zakona sa idejom da se pokidaju svi lanci i potpuno pusti na volji tržištu, pa smo u nekom smislu bili daleko liberalniji čak i od nekih evropskih, uređenih zemalja i sada smo se suočili s problemima.

Konkretno, problem u ovom slučaju jeste nemogućnost ukidanja delovanja piratskih emitera. Imamo potpuno paradoksalnu situaciju i o tome smo pričali s kolegama iz RRA i RATEL-a - oni odlaze na teren, zapечатite stanicu sa koje se emituje, onda domišljati piratski emiteri ne otpete nego izbuše nova vrata na toj kućici i nastave dalje da rade. Tu se vrtimo u zatvorenom krugu. Nije loše naglasiti i to da je RRA u jednom radnom poletu počeka i da plenu tu opremu, pa je naišla na milion i jedan problem, pa čak i na

● **GORAN KARADŽIĆ:** Mislim da nema veće pomoći medijima u ovom trenutku od brze i uspešne akcije države kada je reč o piratima. Da bismo tako nešto podstakli, Savet RRA je doneo odluku o upućivanju inicijative za izmene Zakona o telekomunikacijama čija je suština da se ovlašćenim licima ministarstva ili regulatornih tela dozvoli privremeno oduzimanje predajnika kojima se vrši nelegalno emitovanje programa. Doneli smo odluku o pokretanju inicijative za izmenu Krivičnog zakona Srbije u kojima će krivično delo emitovanja i samog posedovanja nelegalnih stanica biti krivično delo za koje će biti predviđene ozbiljnije kazne nego što je to sada

● **GORAN KARADŽIĆ:** I think there is no better help to the media at this point than the state's swift and successful action against the pirate stations. In order to encourage this, the Broadcasting agency decided to put forward an initiative to change the Telecommunication Act. Its essence is to allow to ministry's authorised personnel and regulatory bodies to seize transmitters used for illegal broadcast. We decided to start an initiative to change the Serbia's Criminal Law that will treat illegal broadcasting and owning illegal stations a criminal offence that carries much harsher penalties than the current ones.

sudske sporove jer im zakon nije dao dozvolu da tako nešto učine.

Mi ćemo zaista po hitnom postupku i na inicijativu medijske industrije morati da uvedemo mogućnost zaplene opreme s kojom se emituje, i to je jedan od predloga Vladi Srbije.

Na sastanku s premijerom to je istaknuto kao problem i mnogima nije bilo jasno kako ne možemo, pa čak ni MUP, da ih sprečimo, pa smo morali do tačine da objašnjavamo kako i sada se trudimo da nađemo najbrži mogući način kako bismo mogli da sprovedemo tu akciju a da ona bude zakonski pokrivena.

Što se tiče planova poslovanja i visine određene naknada emiterima tu smo se kroz višesatne konsultacije složili sa RRA i zajedničkim snagama revidirali plan poslovanja, visinu naknada i

visinu rashoda. RRA je, a verujem da će uskoro i RATEL to učiniti, definisao svoje poslovanje u skladu sa Zakonom o visini zarada državnih službenika, tako da će ostati više prostora za emitere i očekujem da će to dovesti do olakšanja u njihovom poslovanju i radu.

Radi se i na izmeni Zakona o oglašavanju. Ministarstvo trgovine i usluga oformilo je radnu grupu i očekujem u narednih nekoliko dana da ćemo u skladu sa evropskom direktivom o audio-vizuelnim i medijskim uslugama moći da relaksiramo propise koji su u vezi sa oglašavanjem nekih alkoholnih pića. Duvan ne dolazi u obzir.

Jelka Jovanović, potpredsednica NUNS-a: Mogu li Nataša ili Goran da preciziraju koliko će biti smanjene naknade koje emiteri daju RRA.

Goran Karadžić: Na našem sajtu je novi pravilnik.

Nataša Vučković Lesendrić: Promenjena je sama formula obračuna, smanjena je osnovica sa 13,5 u formuli na 12,5 i smanjen je, ažuriran broj stanovnika, pa će to najveću korist doneti emiterima koji su na regionalnom i na lokalnom nivou. U nekim slučajevima taj popust će ići do 50 odsto.

Rade Veljanovski, šef Radne grupe za reformu medijskog zakonodavstva: Kako sam i pretpostavljao, od prve rasprave koju je u februaru organizovao NUNS, da ćemo mi biti u situaciji da ponovimo mnogo toga što smo i do sada jedni drugima rekli, ali od toga ne mora da bude nikakve štete ukoliko iz toga uzvučemo pouke i ne vraćamo se na iste greške. Kad danas hoćemo da bacimo načelni pogled na ovu temu, pre svega možemo da konstatujemo da mnogi problemi proizlaze iz činjenice da je naša zemlja i u ovoj stvari u stalnom zakašnjenju u odnosu na sve druge zemlje i da problemi stižu jedni druge.

VELIKI POSAO U NAREDNE TRI GODINE

Teško je uopšte zamisliti mogućnost da se u nepune tri godine uradi sve što treba da se uradi, a što se nagomilalo i što je zaostalo, a izuzetno je kompleksno.

Zakon o radiodifuziji doneli smo 2002. godine, a neke zemlje u tranziciji donele su ga 10 godina ranije. Zatim smo po svom dobrom običaju dve tri godine raspravljali da li treba da primenjujemo zakon koji smo doneli, pa smo još povećali zaostatak.

Sada se suočavamo sa obavezom uvođenja digitalizacije, što takođe zahteva vrlo ozbiljan regulatorni okvir i anticipaciju bezbroj situacija koje treba da budu razrešene da se ne bi desilo da imamo zakon a nismo predvideli ovo ili ono.

S druge strane, ja stalno podsećam da smo u momentu kada smo radili Zakon o radiodifuziji o tim stvarima mnogo manje znali, pa nije ni čudno što su se i tu potkrale neke greške.

Pošto se svi osvrću na ovu izmenu koja se dogodila u Skupštini, moram da kažem da je to još jedan primer pogoršanja Zakona o radiodifuziji, koji je izmenama i intervencijama vlasti nekoliko puta pre toga takođe pogoršavan i kada bismo se sada vratili na prvu verziju koja je usvojena 18.

jula 2002. godine i koja je takođe bila izmenjena u odnosu na ono što je Radna grupa predložila, mogli bismo da kažemo da je taj zakon bio mnogo bolji nego sada posle izmena.

Nema nikakve sumnje da i ova izmena dokazuje potrebu vlasti da ima uticaj na izbor regulatornih tela i to onda obesmišljava ideju regulatornog tela - danas su to RATEL i RRA, a sutra možda jedno jedino telo koje će i dalje morati da ima deo za tehnički, a deo za programski sektor. Veoma se bojim da tehnički aspekt do te mere nadvlada sve drugo u radiodifuziji, da jednoga dana bude potpuno nevažno da li neko daje saglasnost za proizvodnju ovakvog ili onakvog programa i da li neko na taj način može da obezbedi ono što se zove društveni uticaj koji zastupa javni, odnosno opšti interes u koncipiranju programa. Ako sebe prepustimo tržištu onda može da se desi da imamo mnogo toga istog, odnosno mnogo toga nedovoljnog, ili nepotrebnog.

Mi smo sada u situaciji da možemo da idemo tom linijom i da stavimo tačku na period u kojem smo imali analognu emitovanja, ali ta tačka nije samo tačka, ona mora da ima sadržaj, iz svega moramo da izvučemo mnoge pouke, da ne bismo neke greške ponovo napravili.

Ovo što se dogodilo u Skupštini jeste dokaz intervencije države koja hoće da drži u svojim rukama više nego što bi smela. Podsećam, zakon je i pre te izmene tom istom odboru Skupštine Srbije dao mnogo veća ovlašćenja nego što je to bilo ranije, pa su oni predlagali šest kandidata za tri člana Saveta, a sada intervencijom i kod ova dva oni imaju većinu. Dakle, mogu da utiču na većinu članova Saveta i time se dovodi u pitanje nezavisnost

te mere neprotivrečni da tu 2012. godinu dočekamo s manje stresa i da onda svi ljudi koji učestvuju u tome znaju o čemu je reč, a da u svemu tome bude zaštićen javni interes.

STRATEGIJA KOJU JE PREGAZILO VREME

Tako vidim sve ovo što radimo i moraćemo da se vraćamo na neke probleme koje smo imali, ne zato da bismo se natezali oko toga da li je svaka odluka bila ispravna, već jednostavno da se više ne igramo time. Ako i ubuduće bude nezavisnih regulatornih tela, a treba da ih bude, onda mora da se zna šta to znači i oko toga mora da postoji konsenzus. Njihova nezavisnost je važna, ali nezavisnost koja je stručna nezavisnost. Znači, unutra moraju da budu stručnjaci, da tačno znaju šta su evropski standardi.

Nadežda Gaće: Nadam se da ćete meni dopustiti samo jednu rečenicu: Mi smo se u društvu veoma lako navikli da postoji politički pragmatizam, međutim mi smo se, mic po mic, navikli da postoji i medijski pragmatizam. Ovo o čemu Rade govori, o nečemu što je u javnom interesu i javnoj kritici koja je neophodna da se društvo razvija, lako ćemo izgubiti u tom medijskom pragmatizmu.

Slobodan Kremenjak: Samo sam hteo da se nadovežem, možda na ovo što je Rade govorio, jer tek sam slušajući ga shvatio neke stvari. U ovom trenutku imamo radnu grupu koja radi na izmenama nekih zakona u okviru Ministarstva

Nadežda Gaće: Hvala Slobodanu što je dao zaključak ovog radnog stola, ali mi imamo još mnogo učesnika koji žele da govore.

Dragana Solomon, šefica odeljenja za medije Misije OEBS u Srbiji: Pre svega želim da pohvalim ovu inicijativu NUNS-a, jer nas tera da izađemo iz kancelarija i da razmišljamo o nekim važnim stvarima. Ako polazimo od činjenice da nam je svima interes stvaranje nezavisnog medijskog regulatornog okvira koji će običnim građanima ove zemlje omogućiti da budu informisani o osnovnim stvarima vezanim za njihov život, i da ta informacija bude oslobođena raznih interesa, bez obzira na to da li je reč o političkim ili ekonomskim interesima, onda na neki način ovde ne postoje kritike kao takve, već samo konstruktivne kritike ili prosto želja da poboljšamo stanje.

U tom smislu moram da kažem da je OEBS iznenaden odlukom parlamenta, iako on nema zakonsku obavezu da se prethodno konsultuje s Ministarstvom kulture, da u vremenu kada je formirana Radna grupa koja radi na poboljšanju postojećeg radiodifuznog zakona, a ta grupa se sastaje već mesecima i nju finansira OEBS, a monitoring činimo zajedno sa Svetom Evrope. Mora postojati neka vrsta konsultacije pre donošenja ovakvih amandmana.

NEPOZNATE ORGANIZACIJE U TRCI ZA RRA

Postavlja se pitanje šta će biti kada Radna grupa pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture donese neke odluke i zaključke o novim kriterijumima iz-

do 15. juna 2015. godine, kao krajnjeg datuma, i ovo što je urađeno po formiranju novog ministarstva telekomunikacija i informacionog društva prošle godine i formiranjem ove međuresorske grupe, dalo je to da mi u ovom trenutku imamo neke naše osnovne želje i šta ćemo uraditi u narednom periodu. Zbog toga se išlo na dva osnovna dokumenta („Osnove“) da se prvo Vlada upozna sa svim tim problemima, a potom da se upozna i šira javnost, da imamo sve elemente za tu javnu raspravu koja je obavljena o tom dokumentu, a moram da kažem da je međuresorska radna grupa uložila veliki trud tako, da smo u ovom predlogu strategije uz javnu raspravu koja je vođena došli do rešenja koja su poboljšala dati predlog.

Takođe, definisali smo i neke standarde koji su poboljšali tehnike kompresije, a takođe je daleko poboljšan akcioni plan, dakle obaveze svih nadležnih državnih institucija do roka koji mora biti poštovan. Da li će on biti poštovan od svih instanci, to ipak ne zavisi samo od nadležnih državnih institucija koje su vezane za tu aktivnost, ali je uvek dobro postaviti cilj i na osnovu tog postavljenog cilja raditi. To je jedna stvar oko ovoga što je stvarno, ali to isto tako moram da napomenem da u narednom periodu, pošto se nalazim u udruženju novinara, očekujemo i podršku novinara u tom smislu da građane informišu i da se o toj temi u narednom periodu mnogo više piše.

Moram da kažem da je u prethodnom periodu bilo mnogo više informacija nego ranije, ali moram da dodam da je država Srbija preuzela obavezu, da to više nije nikakav pojedinačan interes, nije nikakav interes pojedinačnih regulatornih tela ili ministarstava, već mi to kao država

● **NATAŠA VUČKOVIĆ LESENDRIĆ:** Zakon o radiodifuziji iziskuje ozbiljne promene, kao i Zakon o javnom informisanju i Zakon o telekomunikacijama i verujem da će se to skoro desiti zato što nas je vreme demantovalo. Posle represivnih devedesetih, grupa medijskih stručnjaka učestvovala je u pisanju zakona sa idejom da se pokidaju svi lanci i potpuno pusti na volji tržištu, pa smo u nekom smislu bili daleko liberalniji, čak i od nekih evropskih, uređenih zemalja, i sada smo se suočili s problemima

● **NATAŠA VUČKOVIĆ LESENDRIĆ:** The Broadcasting Act calls serious changes as well as the Public Information Act and Telecommunications Act and I believe those will happen soon because the time has refuted us. After the repressive nineties, the group of media experts worked together in creation of laws aiming to break all the chains and let the market operates freely, so in a way we were much more liberal even when compared to some organised European countries, and now we are facing problems.

Saveta. Pri tom, razgovori koje smo prethodno imali dali su dovoljno argumentacije da to nije bilo nužno uraditi ovako na brzinu, pogotovo što već postoji jedna radna grupa koja se bavi izmenama koja je mogla i koja hoće da uzme u obzir i tu činjenicu da je procedura za izbor članova zaista bila komplikovana i da ju je bilo teško i ostvariti.

To treba pojednostaviti i jasnije napisati, ali da cilj koji treba da bude postignut ostane isti. Inače, olakšati proceduru zanemarivanjem cilja - to može uvek. Ono što mislim da nama treba jeste zaista jedan vrlo intenzivan i aktivan odnos prema ovom problemu i, naravno, dobro je da u tome učestvuju i udruženja novinara, sadašnje regulatorne agencije i nadležno ministarstvo. Ne može više resorno ministarstvo da se eskivira u momentu kada se predlaže izmena zakona koji je u njegovom resoru.

Jedna je stvar izmena zakonske regulative, a druga izmena naše svesti da konačno moramo da postignemo konsenzus o tome da moramo poštovati ono što je u zakonu. Treba nam snažno sadejstvo, mi do kraja ove godine moramo da koordiniramo rad da novi zakon o elektronskim komunikacijama, zakon o radiodifuziji na čijim se izmenama radi, zakon o koncentraciji, zakon o javnom informisanju ili jednog dana zakon o medijima - moraju da budu zakoni koji će biti do

kulture. Mandat te radne grupe bio je da do dolaska nekih boljih vremena popravi Zakon o radiodifuziji, a onda će se, kao, donositi novi. Onda se desilo ovo sa strategijom digitalizacije, pa je to meni pokazalo da u stvari nemamo vremena da popravljamo ono staro, nego moramo istovremeno da popravljamo, a i da pravimo nekakav potpuno novi okvir.

Ovde istovremeno imamo i Ministarstvo i dva regulatorna tela i mislim da je možda zgodno da konstatujemo da imamo strategiju radiodifuzije do 2013. koju je vreme praktično pregazilo, jer ako se takva radiodifuzija isključuje 2012. praktično nemamo ni strategiju. Možda bi bilo vreme da razmišljamo o tome da i Ministarstvo i RRA, kao nadležni za donošenje strategije, već od sutra, od ponedeljka, prosto da krenemo zajedno da radimo na nekakvoj novoj slici, na nekakvoj novoj strategiji radiodifuzije ili čega god u zemlji Srbiji.

Jer, proći će te tri godine i vreme će da nas zatekne s jedne strane, a s druge strane Radna grupa ukoliko ne dobije od samog Ministarstva nekakve nove inpute i nekakve nove naloge doneće Zakon, kad? Usvojićemo ga 2011. godine, za vreme za koje nam zapravo ne treba. Znači svima nam je potrebna neka nova strategija za neko novo vreme koje je pred nama. I mislim da je vreme da se počne zajednički rad.

bora članova RRA. Ne možemo prenebregnuti da je ova Agencija izuzetno važna u medijskom životu Srbije, ne samo u pogledu radiodifuzije, već je izuzetno važna njena uloga u radu i nezavisnosti javnih servisa. Stoga pozivam Vladu, nadležne organe, da vrše dobru i temeljnu konsultaciju s Ministarstvom kulture, naročito kada predstoje izmene koje se tiču medijskih zakona. Mislim da je to ključno.

Nisam pravnik, ali mišljenja sam da u predlaganju članova RRA mnogo više težine ima predlog organizacije koja ima više hiljada članova, novinara, i koja mnogo više učestvuje u radu medijskih sfera, nego predlog koji dolazi od nepoznate organizacije koja se odjednom pojavljuje i koja je stvorena juče, a koja broji tek dvadesetak članova. Bojim se da će ovakvi kriterijumi dovesti do svađe među samim medijskim organizacijama, što će dovesti i do blokade izbora članova veoma važnog tela. Hvala.

Milan Janković, direktor RATEL-a: Hvala, a ja bih se prvo osvrnuo na pitanje prelaska televizije sa analognog na digitalni sistem emitovanja i tu strategiju. Morao bih ovde da podsetim da je Republika Srbija 2006. godine preuzela obavezu da to izvrši u nekim rokovima koji su definisani od Međunarodne unije telekomunikacija i ta je konferencija održana u Ženevi. Obaveze su preuzete

moramo da ispunimo i ukoliko se to ne desi biće to problemi građana i onda ćemo imati problem koji će morati da bude rešen.

Prema informacijama koje posedujem očekujem vrlo brzo da Vlada do kraja meseca usvoji tu strategiju sa akcionim planom i odluku oko izdavanja emisione tehnike, tako da će to biti vrlo pozitivno za rešavanje cele stvari, jer bez toga nema daljih aktivnosti. Ali, moram isto tako da kažem da je u prethodnom periodu od godinu i po dana tražen osnov za to izdavanje, kao javnog servisa, pa se nije moglo naći. Sada se nešto desilo.

Nataša Vučković Lesendrić: U vezi sa ovim što ste upravo rekli, ne znam iz kojeg razloga su tražili modus, ali su predstavnici Ministarstva telekomunikacija bili gosti u našoj radnoj grupi koja je, između ostalog, protumačila Zakon u tom smislu, tako da je Ministarstvo telekomunikacija pripremilo ekspertizu stanja emisione tehnike, mislim da ste sa tim upoznati, i predlog za izdavanje emisione tehnike, i mislim da ste s tim upoznati, a pošto je to bio predlog radnih grupa onda smo to maksimalno forsirali. Mislim da će to sledeće nedelje takođe biti na sednici Vlade. Mi smo sada upravo u proceduri davanja pozitivnog mišljenja na to, tako da će kao javno preduzeće definitivno biti izdvojeno.

Milan Janković: Hvala, a sad još samo nešto da dodam. Vezano za pitanje koje je ovde na neki način tekuće i koje je više puta istaknuto i u javnosti, a u vezi je sa merama koje treba kao pomoć učiniti medijima. Mislim da je osnovna pomoć da se prepozna pitanje piraterije. Mislim da smo u saradnji sa Radiodifuznom agencijom počeli ozbiljno da radimo i kada su se već videli početni rezultati, kada je RRA najavila pomoć i kada se već naziralo šta će se tu dešavati, došlo je do „labavljenja situacije“.

Prema mom mišljenju imamo problem u dva ili tri grada, nemamo problem u većini mesta, ali tu je problem u Novom Sadu, Požarevcu i još dva ili tri mesta, tako da predlažem na kraju da se u tim merama izuzetno istakne da imamo problem, a obe agencije su spremne i rade. Svako-dnevno izlazimo na teren, na svakom UO imamo po dvadesetak ukidanja, prekidanja, donošenja rešenja, ali to ne daje rezultate bez nadležnih državnih organa i intervencija. Podržavamo predlog da se oduzima oprema u nekom privremeno-

naknade bile smanjene. Prvi predlog smo uputili decembra 2006, a pošto treba da se da saglasnost Vlade nadležna ministarstva dugo nisu davala pozitivno mišljenje, tako da je taj predlog iz 2006. stupio na snagu tek u januaru ove godine. Sada smo ponovo analizirali situaciju i predložićemo određena rešenja, ne mogu da kažem u kakvim će to procentima biti, ali ćemo videti šta možemo da učinimo u svemu ovome.

A kad se ovde već govori o upravnim odborima i merama, moram da kažem da je i našim članovima UO istekao mandat pre godinu dana, dvojici pre mesec dana, pa opet ništa. Kod nas piše da dok ne izaberu nove postojeći mogu da vrše funkciju...

Nadežda Gaće: Zakonodavac je bio ovako malo lukaviji.

Goran Karadžić: Kremenjak je to spomenuo, zaista je Strategija razvoja radiodifuzije do 2012. godine, i mi smo spremni da uđemo u proces do-

kada, a ja pretpostavljam da vi i dalje radite i da kontrolišete Kragujevac.

Ali da vam sada ne spominjem tužnu finansij-sku priču koju verovatno slušate svakoga dana i od svih koji vam dolaze. Možda treba ozbiljno razmisliti o smanjenju ovih naknada i iznalaženju nekih novih formi pomoći medijima, jer evo mi u radioteleviziji Kragujevac platili smo pre nekoliko dana ratu za ovu godinu i verujte da smo ispraznili kassu i da sada nemamo ni za honorare ni za plate.

Mi u Kragujevcu zaista nemamo problem s piraterijom, ali u nekim drugim sredinama, ja zaista ne znam kako, ali ljudi se žale, oni su se vratili u etar i prave zaista nelojalnu konkurenciju ljudima poput nas i ljudima koji uredno plaćaju sve svoje obaveze. Zamislite kad vam neko i te mrvice od marketinškog kolača namenjenog lokalno u Srbiji, u nelojalnoj konkurenciji - nudeći neverovatno niske cene, oduzme? Kad dođe čovek i kad mu mi pokažemo naš cenovnik on kaže: „Pa šta vi hoćete, ja u nekoj susednoj televiziji mogu da emitujem godinu dana za ovo što mi vi tražite za mesec dana“.

zajedno na tom problemu, otišle su obe agencije sa svojim ekspertima na teren, i nismo uspeli da završimo posao iz razloga koji, tako da kažem, nisu bili tehničko-tehnološki.

OGRANIČENI RESURSI

Srbija je ograničena i ograničen je taj resurs (frekvencije) i zbog toga se izdaju dozvole. I tu ne možemo da idemo u nedogled. Za svako mesto možete da nađete emitera, imamo spisak RRA u kojem je ona predložila da se nađe mogućnost. Uz saglasnost obe agencije doneli smo odluku da su konkursi završeni, sad ćemo još jednom pogledati tehničke mogućnosti i predložiti izmene plana raspodele, pa onda ukoliko RRA proceni da je potrebno za ta mesta raspisati dodatne konkurse i raspisati ih.

Goran Karadžić: Nije reč se o novim frekvencijama, nego vi sada imate u Leskovcu stanicu i kažete ja bih hteo da pokrijem Vlasotince, Lebane, treba mi dodatnog prostora, a već imam frekvenciju. Ako sam dobro shvatio, to je vaše pitanje.

Dragana Solomon: Između ostalog. Ali, često se dešava na terenu da neka televizijska stanica, da je sada ne imenujem, želi frekvenciju koju nije dobila. I sada RRA čeka RATEL da ovi nađu tu frekvenciju. Ovo je tehničko pitanje i samo sam htela da pitam da li vi to radite na osnovu nekog plana i do koje mere se trudite da u nekim slučajevima izađete tim i takvim stanicama u susret.

Milan Janković: Vršimo merenje i na osnovu toga menjamo plan raspodele, ali moram da ponovim da to nije moguće izvesti za svako mesto. Dopunsko, em frekvenciju, em ovo o čemu je govorio Karadžić - da oni žele da pređu sa jednog nivoa na viši. Znači konkursi su poznati, svi su konkurisali za poznate stvari i dobili dozvole za ono za šta su dobili. E, sad, ima tu odstupanja i pojedinih želja da ne poštuju dozvole koje su izdate. To kontrolišemo, ali ovo što navodite znači da treba da izvršimo merenja i da znamo da neće biti više konkursa i da nađemo dodatnu frekvenciju.

Rade Veljanovski: Ja sam se konsultovao sa Draganom, evo o čemu je reč. Jedan problem postoji - svi smo u njegovom nastajanju na neki način učestvovali, pa zato sada treba i da učestvujemo da se taj problem razreši - a to je emitovanje radio i televizijskih programa na jezicima manjinskih naroda. Vi znate da su kolege iz Vojvodine danas ovde da bi sigurno to pitanje postavili.

Prema mom sudu najkonsekventniji način da se taj problem reši jeste da to bude deo strategije razvoja radiodifuzije ubuduće, kad to već sada nije u dovoljnoj meri. Dakle da to bude deo strategije, da jedan broj frekvencija na lokalnom nivou, a tamo gde treba možda i na regionalnom, na neki način bude rezervisan. Ne možete to na drugi način da ostvarujete, a oni se pozivaju na stečeno pravo, na šta nas obavezuju evropske konvencije. Ako kažete „znate mi smo konkursima podelili sve frekvencije, pa sad nema više“, a sad hoće Albanci ovde, Rusini onde, Mađari ovde, hoće, ali nema više, onda imate problem. S jedne strane morate to pravo da ostvarite, a s druge strane nemate tehničkih uslova.

Ako ne pre, ali bar po uvođenju digitalizacije u tehničkom smislu, sa stanovišta ograničenih resursa taj problem će biti potpuno rešen, ali pošto imamo ove dve, tri godine da smislimo, mi akteri za ovim stolom treba da se usaglasimo da to treba da bude deo strategije razvoja medijskog sistema u celini, a u užem smislu strategije radiodifuzije koju kao što znamo pravi RRA, a Vlada daje saglasnost, i taj će problem na taj način biti razrešen.

Da smo i do sada to imali u strategiji onda bi neka pitanja bila rešena. Naravno, postoje negde problemi, prirodno-tehnički resursi, ali bi RRA nekima možda dala šer, ne mora frekvencija da bude na 24 sata, podelite tri naroda, ili dva naroda... U svakom slučaju, problem bi na neki način bio rešen.

Moram da kažem, zaista osećam grižu savesti što mi tada, kada smo radili, nismo to razrešili. I to će onda onemogućiti sve politizacije ovog pro-

● **RADE VELJANOVSKI:** Teško je uopšte zamisliti mogućnost da se u nepune tri godine uradi sve što treba da se uradi, a što se nagomilalo, i što je zaostalo, i što je izuzetno kompleksno. Mi smo Zakon o radiodifuziji doneli 2002. godine, a neke zemlje u tranziciji donele su ga 10 godina ranije. Zatim smo mi po svom dobrom običaju dve tri godine raspravljali da li treba da primenjujemo zakon koji smo doneli, pa smo još povećali zaostatak. Sada se suočavamo sa obavezom uvođenja digitalizacije, što takođe zahteva vrlo ozbiljan regulatorni okvir i anticipaciju bezbroj situacija koje treba da budu razrešene da se ne bi desilo da imamo zakon a nismo predvideli ovo ili ono

● **RADE VELJANOVSKI:** It is difficult to even imagine the possibility that in the three years all that needs to be done will be done - all that's piled up, that remains and is very complex. The Broadcasting Act was adopted in 2002, in some countries in transition this happened 10 years earlier. In line with our customs, we took two, three years to discuss whether we should implement the law we adopted, so we are running even more late. Now we are faced with a compulsory digitalisation that also demands a very serious regulatory framework and anticipation of numerous situations that should be solved to avoid the situation where we have a law, but we haven't envisaged this or that.

nom periodu, ali mislim da se proces odužio. Mi smo ovo počeli 2006. i još traje, a sada je opet ekonomska kriza i sada su mnogi koji su na određeni način i bili spremni da zatvore radio stanice, opet počeli da rade jer vide da tu ima nekog prihoda. Niko ne stiže da ih ugasi jer je to problem, a naročito u Novom Sadu.

Nama će pomoći ako Vlada donese mere, jer ćemo moći da se posvetimo resursima za uvođenje digitalne radiodifuzije. Posle postupka gašenja i prelaska na digitalno emitovanje, moramo da donesemo još niz drugih mera za realizaciju i praćenje digitalne radiodifuzije u Republici Srbiji. Hvala.

Nadežda Gaće: Hvala, gospodine Jankoviću, ali koliko mi zaista kasnimo, a podsetiću vas da je ideja o izdvajanju emisione tehnike iz tadašnjeg RTS, a sada javnog servisa, bila fokusirana i kada je napravljen prvi Upravni odbor RTS, a to je bilo dve hiljade i neke, a ovo je 2009.

Jelka Jovanović: Isto pitanje kao i za RRA, hoće li i koliko biti smanjene naknade?

Milan Janković: Moram da kažem da je to drugi paket kojim bi korisnicima frekvencija te

nošenja nove strategije, ali to do sada nismo radili zbog toga što hoćemo da sačekamo usvajanje razvoja digitalizacije. Bilo bi apsurdno da to usvajamo pre donošenja takvog dokumenta, tako da čim to prođe na Vladi, mi ćemo pristupiti usvajanju dokumenta o radiodifuziji.

Branko Vučković, zamenik direktora Radiotelevizije Kragujevac i član izvršnog odbora NUNSA: Na početku hoću da kažem da mi je žao što nema više kolega iz unutrašnjosti, iako su organizatori pozvali zaista mnogo ljudi koji se ovim poslom bave u unutrašnjosti.

Jelka Jovanović: Kolege iz Novog Sada su se izvinile, ali zbog samita nisu mogli da dođu.

Branko Vučković: Ja ću u najkraćem pokušati da sublimiram ono što najviše boli nas u unutrašnjosti, a o čemu su govorili i Saša Mirković i Sloba Kremenjak, pa se neću mnogo ponavljati. Mi u Kragujevcu nemamo više velikih problema s piraterijom, mislim da su regulatorna tela tu brzo reagovala i u onom početnom periodu pokazala zaista izuzetan entuzijazam da iskorene pirateriju. Pojedinci su se nažalost vratili, ali oni su minorni u odnosu na ono stanje koje je bilo ne-

Meni je drago kad danas čujem od Gorana da su pokrenute inicijative za izmenu zakona, u tom pogledu da se a piratima brže i efikasnije izborimo, ali sada apelujem na sve vas i na Ministarstvo da budemo efikasniji, nemojte da izgubimo još tri, pet, godina na tome pa da onda kažemo - e sad, malo smo zakasnili. Hvala.

Dragana Solomon: Ja bih htela da pitam RATEL konkretno. Na terenu se često čuje da imate plan za izdavanje dodatnih frekvencija. Kako nastaju konkretno planovi tih konkursa? Je li to plan sa RRA ili je to plan neke vaše strategije? Konkretno znam da se na jugu Srbije sada nude još neke dodatne frekvencije.

Milan Janković: Hvala na tom pitanju, ja moram da kažem da je to zadatak RRA. Mi obrađujemo tehničke uslove po planu koji je utvrđen. Znamo za to što ste sada spomenuli na jugu Srbije, i to je sad jedan od problema, jer ne možemo da nađemo za svako mesto dodatne frekvencije za radio ili televiziju. Rečeno je ovde, postoji 500 ili 600 emitera. Taj problem u Preševu i Bujanovcu nama je dobro poznat, onaj ko ima legalnu dozvolu onemogućen je da radi, a radi onaj ko na neki drugi način ima neku podršku. Evo, mi smo

blema koje su nastale kasnije, da jedni druge ucenjuju, da se od tih manjinskih zajednica ucenjuju većinske zajednice, rušimo vlast, zaustavljamo privatizaciju i rušimo kompletnu primenu standarda i ceo sistem zato što taj problem nije rešen. Dakle, to bih da nam ovako ostane, da rešimo problem, da radimo na tome, svako na svom planu.

Goran Karadžić: Zaista je Rade ovo lepo rekao i ja to podržavam. Da se ubuduće uvede u Strategiju, to je najbolji način, da iz te strategije jednom proizađe i zakon koji to mora da reguliše. Strategija treba to da sadrži, a zakon da reguliše. Međutim, kada kažemo - rušimo sistem, moram da pomenem, a ovde čini mi se nema nikoga od emitera koji da su došli svakako bi to rekli. Sistem je srušen donošenjem Zakona o lokalnoj upravi grada Beograda. I to je ogroman problem. Mi ga svi znamo pa ja sada neću da pričam o tome, zaista je ogroman problem, ali tu je brza intervencija države zaista vrlo bitna, i to je nešto što je strateški odnos države prema medijima. To što ćemo umanjiti naknade i što će biti poneki konkurs da neko dobije neki dinar, to je sve divno, ali ovo je mnogo važnije. RTK, televizija Kragujevac, s pravom se žali da mu pirati oduzimaju deo kolača, ali budžetska sredstva koja su dobijale televizije Kragujevac, Apolo, Niš, nisu mala. Šta da kažu oni koji nemaju ni dinara od budžeta, a da im pirati uzimaju?

DRŽAVA PIRATSKI EMITUJE PROGRAM U PREŠEVU

S druge strane (meni je žao što je gospođa Lešendrić otišla, ali nema ni veze), moram da vam kažem da država Srbija piratski emituje. Deo države Srbije je lokalna samouprava u Preševu, Skupština opštine Preševo piratski emituje 16 meseci i ugrožava nekoga tamo ko je regularno dobio dozvolu. I ako država Srbija ne može da zaustavi pirata koji je u njenom sistemu, šta da govore ostali? Ja moram da kažem, verovatno će to naići na loše reakcije, ali gospodin Janković je dobro rekao, mi smo to i dobro uradili, mi smo sa svim onim apelima i pretnjama, štapom, šargarepom, najavama, stalnim pritiskom, uspeali da svedemo te pirate da imamo još tri žarišta u Srbiji.

I kad neko spominje muku, mi smo bili kod generala, bio je i vladika Porfirije, MUP kaže: „Mi možemo da dodemo i da obezbeđujemo da vas niko ne napada, ali nemamo nikakva ovlašćenja“. Zamislite, možda je malo grubo, vi takvog sretnete na ulici da diluje drogu, zašijete mu džep i kažete: „Nemoj više dilovati“. To je smešna stvar, i mi onda kao regulatorno telo treba da se branimo, treba da govorimo o tome kako je situacija takva kakva jeste i da budemo prizivani.

● **MILAN JANKOVIĆ:** Prema informacijama koje posedujem očekujem da Vlada do kraja meseca usvoji tu strategiju sa akcionim planom i odluku oko izdvajanja emisione tehnike, tako da će to biti vrlo pozitivno za rešavanje, jer bez toga nema daljih aktivnosti. Ali, moram isto tako da kažem da je i u prethodnom periodu od godinu i po dana tražen osnov za to izdvajanje, kao javnog servisa, pa se nije moglo naći. Sada se nešto desilo

● **MILAN JANKOVIĆ:** I think that in the upcoming period and, judging by the information I have very soon I expect, the Government will adopt this strategy with an action plan and this decision about differentiation of the broadcasting technology so it will be very positive for solving this matter. Without the solution there cannot be any further activities. But, I must say that in the previous period of a year and a half, the basis for separation of the public services couldn't be found. Now something happened.

Zbog toga vas molim da jedan od zaključaka ovog sastanka bude da se podrži ova inicijativa saveta RRA Ministarstvu telekomunikacija, Ministarstvu pravde, da se po hitnoj proceduri izmene zakoni, da se uvedu sankcije, da se uvedu ovlašćenja po kojima mi, RATEL, ovlašćena lica, nije važno ko, samo da neko bude ovlašćen da to može to da uradi.

To je nekada bilo tako što se zapiše serijski broj, proizvođač, tu je sudski registar, deponuje se i gotovo. On će jednog dana to moći da vrati... To bude po sistemu kome pre dosadi. Kada mu pet puta oduzmete predajnik dosadi mu i iscrpi se da svaki put kupuje novu opremu.

Inače, kada ovde govorimo o strateškim problemima i o tome šta tržište može da podnese, postavlja se pitanje šta će se ovde desiti kada budemo multiplicirali sve ovo. Pazite, mi u ovom trenutku imamo plan koji za Niš predviđa tri regionalne i devet lokalnih stanica, imamo dvanaest predviđenih dozvola za televizije. To je ogromno, a prema zakonu dužni smo da to izne-

semo na tržište, jer ako mi to sada ne iznesemo na tržište iz Budžeta Srbije kažu: „Zašto vi niste izneli još četiri dozvole koje imate, jer da ste ih predali na korišćenje to bi bilo još četiri miliona više u budžetu?“. I sad Savet RRA ili RATEL treba da bude taj koji kaže: „Mi smatramo da u Nišu nema mesta, i ovo što imamo je previše“. Ne možemo to da kažemo jer zakon kaže drugačije i sada ćemo objaviti konkurs.

Rade Veljanovski: Zbog toga treba da napravite strategiju i to je uloga RRA.

Goran Karadžić: To je nešto za ubuduće.

Milan Janković: Zaista bih podržao ovaj predlog kolege Karadžića, jer ako se sada želi pomoći emiterima, njima bi pomoglo da se sada ne uvode novi emiteri. A ovo je obaveza RRA i mi to znamo. I ako se to sprovede mi ćemo još celu narednu godinu sprovesti analognu radiodifuziju, a kada ćemo raditi na ovim problemima.

Nadežda Gaće: Nezavisno udruženje novinara je imalo poseban okrugli sto na kojem se govorilo o gradu Beogradu i lokalnim samoupravama, i ovde je bio gospodin Milan Marković koji je rekao da će se prihvatiti izmena zakona. Mi smo takođe protiv odredbe tog zakona (kojom se omogućava formiranje medija), a tu je i kolega Vučković s kojim imamo različite stavove o tome da li TV Kragujevac treba da bude na budžetu, i ne znam zašto bismo sada samo Preševo izvukli kao primer. Potpuno je isto. Ne govorim o piratima, govorim o tome da su na „državnim jaslama“. Tu je problem.

Suzana Jovanić: Hoću da kažem da je ova rasprava danas bila dragocena, čuli smo mnogo novih informacija i mnogo zanimljivih dijaloga, sve je to beskrajno konstruktivna debata, kao što je to Dragana Solomon i rekla, ali utisak nekoga ko je kao ja danas aktivno slušao i saznavao od svih vas, jeste da je sve to malo previše tehno-menadžersko. Slažem se da treba imati i taj pogled, ali debata koju NUNS organizuje ima okvir kako bi se napravila struktura dijaloga koji se ovde vode jednom mesečno. Treba sačiniti zakonski okvir, ali zakon je instrument da nešto uradimo. Zakon nije svrha, i rasprava o tome kako nešto da uradimo jeste pokušaj da se reguliše sistem sa svim problemima koje je napravio.

Dakle, sve to možemo optimistično da pogledamo i da kažemo - evo današnji dijalog nadležnih institucija jeste dijalog, nije više razgovor gluvih, to je već dobro, svi govore o realnim problemima koji su uočeni na terenu. Svako u svojoj nadležnosti predlaže neke mere, ali ono što je sumarni utisak je da su samo oni koji danas nisu prisutni nešto „sumnjivi“.

Vrlo čudno. Nikako da ih identifikujemo. Dva su tela regulatorna, ime im kaže, oni nisu država. Oni su samostalna, nezavisna tela, podsećam na koncept, pa i ovakva dva koja rade za medije, ali i neka druga regulatorna tela... Suština je, beše, u nezavisnosti njihovoj, od svega mogućeg, pre svega od politike, političke volje, države na stari način, svih drugih uticaja. Dakle, to je osnovni zadatak, čak bez obzira na to da li je telo antikorupcijsko ili je za telekomunikacije, to je osnovni nivo.

Mislim da je najbliži važnoj poenti oko koje se svi ovi razgovori moraju voditi danas bio Veljanovski, da se mi setimo šta ono beše cilj i misija cele ove priče. Nezavisnost. Čega? Informisanja građana. Ostvarivanja prava građana da budu informisani. Dakle, medijska industrija, profesionalci organizovani kroz asocijacije, neposredno kao akteri iz medijskih kuća, oni imaju skup pro-

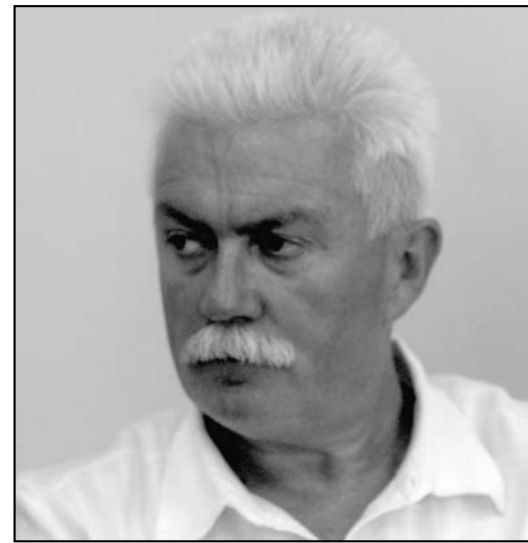

● **DRAGANA SOLOMON:** Nisam pravnik, ali mišljenja sam da u predlaganju članova RRA mnogo više težine ima predlog organizacije koja ima više hiljada članova, novinara, i koja mnogo više učestvuje u radu medijskih sfera, nego predlog koji dolazi od nepoznate organizacije koja se odjednom pojavljuje i koja je stvorena juče, a koja broji tek dvadesetak članova. Bojim se da će ovakvi kriterijumi dovesti do svađe među samim medijskim organizacijama, što će dovesti i do blokade izbora članova veoma važnog tela

● **DRAGANA SOLOMON:** I am not a lawyer, but I think that in proposing Broadcasting Agency members, a suggestion of an organisation that has many thousands of members, journalists, and participates in the media sphere work, bears a lot more weight than a suggestion coming from an unknown organisation that appeared out of nowhere, created just recently and numbering only twenty members. I'm afraid that these criteria will cause dispute amongst the media organisations themselves, leading to blocking the members election to a very, extraordinarily important institution.

● **BRANKO VUČKOVIĆ:** Mi u Kragujevcu zaista nemamo problem s piraterijom, ali u nekim drugim sredinama zaista ne znam kako, ali ljudi se žale, oni su se vratili u etar i prave nelojalnu konkurenciju ljudima poput nas i ljudima koji uredno plaćaju sve svoje obaveze. Zamislite kad vam neko i te mrvice od marketinškog kolača namenjenog lokalno u Srbiji, u nelojalnoj konkurenciji, nudeći neverovatno niske cene, oduzme? Kad dođe čovek i kad mu pokažemo svoj cenovnik, on kaže: „Pa šta vi hoćete, ja u nekoj susednoj televiziji mogu da emitujem godinu dana za ovo što mi vi tražite za mesec dana“

● **BRANKO VUČKOVIĆ:** In Kragujevac we really don't have any problems with piracy, but in some other regions - I don't know how, but people complain about it, they got back into the ether and created a real disloyal competition to people like us and people who pay their dues regularly. Imagine if someone, using incredible low prices in disloyal competition, took that tiny crumb of the marketing cake intended for local Serbia away from you! When a man comes and we show him our pricelist, he says: 'What do you people want? I can broadcast for year in the neighbouring TV station for the amount of money you want for one month.'

blema koje u okviru regulacije moraju da rešavaju, i treba da rešavaju.

Regulatorna tela treba da imaju jedan zadatak više. Ne da servisiraju postojeće potrebe emitera pa to rade bolje ili lošije, to je njihova uloga, ali ako sam ja dobro razumela koncept je da servisiraju prava građana da budu informisani. To je primarno, a i medijske kuće, kao profesionalci u funkciji toga, postoje i rade svoju delatnost, pod boljim ili lošijim uslovima. To nekako izmiče u debati. Dakle, ti koji su danas u onoj metafori „sumnjivi“, definitivno su oni kojih nema (ovde), i to ne samo na ovom sastanku, nego uopšte, nikako da ih identifikujemo.

Kako to izgleda evo vidimo na poslednjem primeru. Zapanjeno Ministarstvo što se ulazi u zakonske promene, zapanjena Radna grupa angažovana od državnih organa da radi, pa ko god da je unutra, da ste svi fantastični, da ste svi napaki... Dva regulatorna tela koja imaju po zakonu vrlo ozbiljna javna ovlašćenja da regulišu ovu oblast, zapanjena, nekonsultovana... Asocijacije nekonsultovane... svi zapanjeni... Gde se to događa? Hajde da to malo razjasnimo. Nastane Zakon, podsećam vas Veljanovski, dobar ili loš, nećemo se 2009. baviti detaljem šta je bilo loše 2002. u zakonu. Napravljen zakon, „neko“ ga menja sedam puta, on postane mali Frankenštajn, više nije ni dobar ni loš, nego lepljen kao kubizam iz delova, pa više ne liči ni na sebe ni na nešto drugo, a pitanje je ko to u međuvremenu radi.

Pitanje je koja je to paralelna reka koja teče pored, ne ovih građana koji sede na ovoj debati, nego pored ovih institucija koje su ovlašćene, pa do OEBS-a, Saveta Evrope, koji daju mišljenje. Svi zapanjeni. Ja bih samo htela da nam ne promakne da dok mi ovde sedimo ta reka i dalje teče, ima ne-

ke koncepte, neke politike i neke strategije. I za razliku, izgleda, od mnogih od vas ovde, da ne zagledam ko je ovde manje ili više kriv, dobar i pametan u celoj priči, istovremeno pravi neku politiku, strategiju i neke mere, a za razliku od većine

institucija koje ovde, makar simbolički predstavljaju ljudi prisutni u razgovoru, oni su efikasni.

Oni u međuvremenu donose odluke po kojima u stvari funkcioniše medijski sistem. Da ne zaboravimo da je to ravan na kojoj problemi nastaju i na kojoj se problemi rešavaju. Sva ova sredstva, instrumenti, o kojima se danas malo više i naglašenije razgovaralo jesu dobra, efikasna ili ne, ali to su sredstva, a ne osnovna tema. Još jedan element. Mislim da je vrlo dragoceno da se govori o potrebama novih ili inoviranih razvijanih strategija. Strategije koje iniciraju pre svega ova dva regulatorna tela, a sprovede ministarstva kao eksponenti politike, jesu ono što je koncept šta se hoće. S koje pozicije? S pozicije društva, određenih standarda, pozicije razvoja, održivosti, i to je ram u kojem se posle pravi slika sa ovim ili onim detaljem.

Dakle to je suština. Da li ćemo probleme rešiti izdavanjem ili neizdavanjem emisione tehnike... To ide posle. Prvo da vidimo, evo digitalizacija. Šta je to unutra? Koja su to sredstva kojima ćemo obezbediti prava manjincima. Možda ćemo imati, možda treba da imamo, kao građani, mi slučajno prisutni i neki drugi građani organizovani kao civilno društvo, nekakvu potrebu koju bi da artikulišu.

Možda, recimo, treba odvojiti frekvencije za mlade... Postoji monitoring koji je radila novosadska škola koji je konstatovao da dva javna servisa

● **SUZANA JOVANIĆ:** Regulatorna tela treba da imaju jedan zadatak više. Ne da servisiraju postojeće potrebe emitera pa to rade bolje ili lošije, to je jedna njihova uloga, ali ako sam ja dobro razumela koncept je da servisiraju prava građana da budu informisani. To je primarno, a i medijske kuće, kao profesionalci u funkciji toga, postoje i rade svoju delatnost pod boljim ili lošijim uslovima. To nekako izmiče u debati. Dakle, ti koji su danas u onoj metafori „sumnjivi“, definitivno su oni kojih nema (ovde), i to ne samo na ovom sastanku, nego uopšte, nikako da ih identifikujemo

● **SUZANA JOVANIĆ:** Regulatory bodies should have one task more. That is not to service the existing needs of broadcasters and do it better or worse, which is just one of their roles, but - if I understood the concept correctly, they should be servicing the right of citizens to be informed. This is their primary task, and media, as professionals in this role, exist and function under better or worse conditions. This somehow seems to have escaped the debate. So, the one who are, metaphorically, 'suspicious' are definitely the ones who are not here today - not only in this meeting, but in general - we seem to fail to identify them.

i dve privatne televizije, uzete kao uzorak, ukupno manje vremena posvećuju u programima za mlade, nego što svi zajedno imaju ekonomske propagande. Da li je baš to ono što je javni interes ovog društva. Ili, hoćemo li otvoriti kanal za mlade? To je isto tako legitimna društvena grupa koja ima svoje interese, svoje posebnosti. Dakle, sadržaj toga šta su mediji, i misija i moralni aspekt, profesionalni standardi, ne samo tehnički, ne samo pitanje ima li u etru još metar za nas.

Nego vidite šta se dešava oko Olje Bečković. Sve to je priča o radiodifuziji i o medijima. Ja znam da ovaj sastav to zna, ali se prosto bojim da je to dobro sredstvo manipulacije da ona paralelna reka, ovom poetskom metaforom želim to da imenujem danas, mirno teče dok se mi bavimo time da uhvatimo još tri pirata ovde, četiri žice tamo, što je sve veoma važno, ali gde je „nezavisnost sektora“, gde je „pravo na informisanje“, gde su etički, profesionalni standardi... Molim vas da to ne smetnemo s uma u svom radu, jer ćete onda biti skloni kompromisima koji će dalje praviti štetu.

Nadežda Gaće: Hvala, Suzana, i volim što si podržala duboko, suštinski, otvoreno... i da ne nabrajam više prideve, priču o takozvanom medijskom pragmatizmu koji je danas na delu, s čime se NUNS suočava, analizira, razmišlja i između ostalog i zbog čega organizuje ovakve okrugle stolove.

Fond za otvoreno društvo

FOND ZA OTVORENO DRUŠTVO - SRBIJA
FUND FOR AN OPEN SOCIETY - SERBIA

Fond za otvoreno društvo je nevladina, nepolitička i neprofitna organizacija koja razvija i podržava sistemske razvojne politike, programe i aktivnosti usmerene na razvoj demokratske kulture, otvorenosti, uvažavanja različitosti, punog poštovanja ljudskih prava svih i promovisanje principa vladavine prava, dobrog upravljanja, učešća građana u javnim poslovima i odgovornosti, a radi stvaranja pretpostavki za održivi demokratski i proevropski razvoj društva, jačanje stabilnosti i saradnje u regionu Jugoistočne Evrope i uključivanja Srbije u evropske integracije.

Fond za otvoreno društvo u Srbiji deo je međunarodne mreže **Instituta za otvoreno društvo**, čiji je osnivač **Džordž Soros**. Glavni izvor prihoda Fonda za otvoreno društvo je donacija osnivača, ali i druge donacije, pokloni, legati, kao i sopstveni prihodi.

Sedište fondacije je u Beogradu

Adresa: Kneginje Ljubice 14, 11 000 Beograd, Srbija

Telefon: + 381 11 30 25 800

Fax: + 381 11 32 83 602

e-mail: office@fosserbia.org

WEB: www.fosserbia.org

SPECIJALIZOVANI
**Dosije
o medijima**

Impres:

Urednica: Jelka Jovanović;
Novinari: Ana Slović, Lidija Jovetić; **Lektor:** Lidija Cenić;
Prevod: Maja Vasić Nikolić; **Fotografija:** Stanislav Milojković;
Prelom: Zoran Spahić; **Izdavač:** Nezavisno udruženje novinara Srbije; **Za izdavača:** Nadežda Gaće

Dodatak štampan uz podršku Fonda za otvoreno društvo